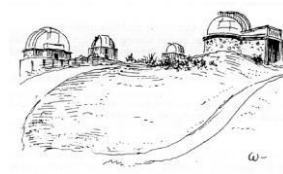

Nattehimlen oktober 2018

Orionide stjerneskyd. Billede krediteret: Jeff Sullivan [via Flickr](#).

Oktober er sædvanligvis en god måned til at kigge stjerner. Mælkevejen er stadig i vest tillige med stjerner, som var fremtrædende på den nordlige sommerhimmel. Efterårets stjerner dominerer, når du lægger hovedet tilbage, og de nordlige vinterstjerner begynder at dukke op over den østlige horisont. Bedst af alt, så kan du få en god aften med at kigge stjerner uden at blive for længe oppe. I år har planeterne Jupiter, Saturn og Mars imponeret stjernekeiggere i månedvis, de er nu på vej ud af syne for i år. Der er et par stjerneskydssværme, Månen kommer forbi en berømt stjernehop to gange, og planeten Uranus når opposition i stjernebilledet Vædderen (Aries).

2. oktober. Månen i sidste kvarter 09:45 UT.

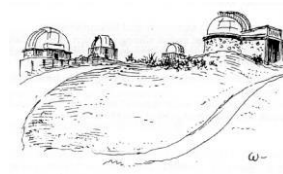
4. oktober. Den aftagende Måne står omkring en grad syd for stjernehopen Bikuben (Messier 44) på den tidlige østlige morgenhimmel. Det er et flot syn i en håndkikkert. Dette møde finder igen sted den 31. oktober.

5. oktober. Månen har bevæget sig langs ekliptika og står nu op sammen med det majestætiske stjernebillede Løven (Leo), blot to fingersbredder syd for den klareste stjerne Regulus.

Den aftagende Måne på den østlige himmel før dag gry den 5. oktober 2018.

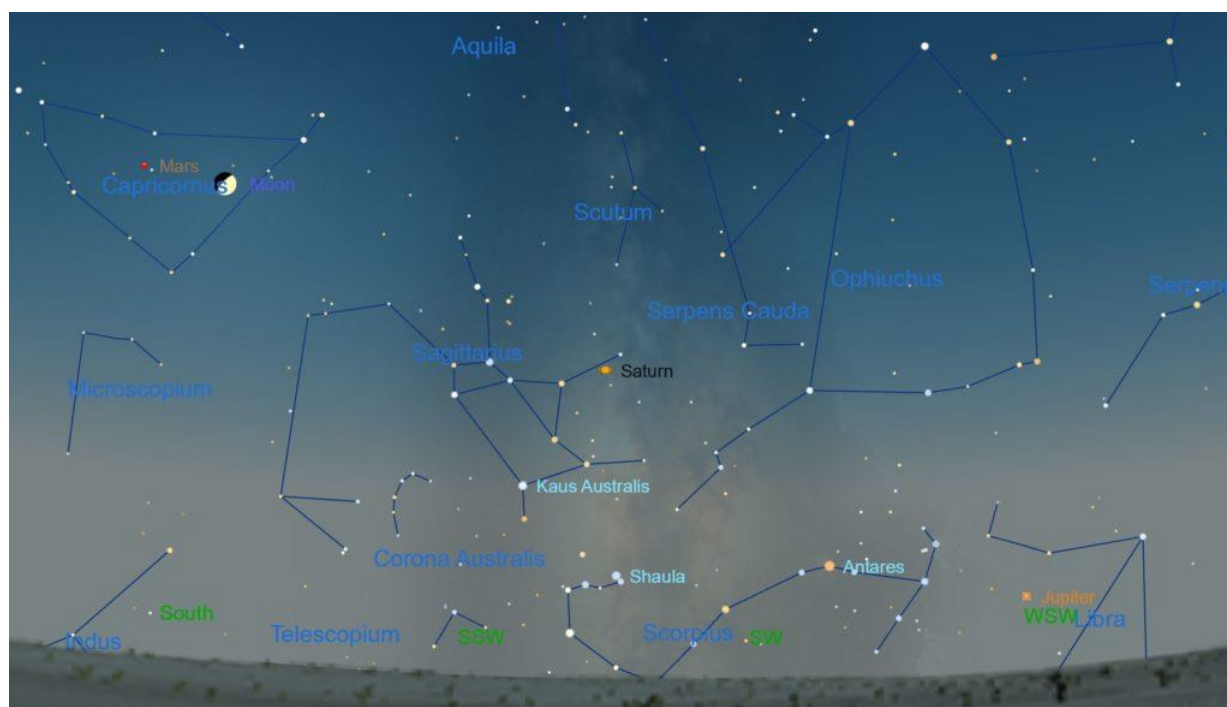
8. oktober. Stjerneskydssværmen Draconiderne har maksimum over de næste få dage. Meteorsværmen indtræffer hvert år, når Jorden passerer gennem en strøm af rester fra den periodiske komet Giacobini-Zinner. Mens sværmen sædvanligvis er beskeden med blot en håndfuld stjerneskyd i timen, har Draconiderne blusset op fra tid til anden. I 1933 og 1946 rapporterede observatører om tusindvis af stjerneskyd pr. time, så den beskedne sværm blev en stjerneskydsstorm. Der var også et godt eksempel i 1988. Der er ingen melding om mange stjerneskyd i år, men hvis du er ude at kigge stjerner, så tag et kik. Man ved aldrig.

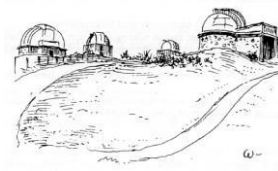
9. oktober. Nymåne 03:47 UT.

11. oktober. Jupiter befinder sig blot 3 fingersbredder syd for Månen segl. Den største planet var et smukt syn i år, men den er på vej ud indtil næste år. Planeten spænder over 32", stadig større end Mars nogensinde bliver, men den står for lavt over horisonten til at afsløre mange detaljer i et teleskop. Med størrelsesklasse -1.7 overstråler den dog stadig en hvilken som helst stjerne på himlen.

12. oktober. Fra nu af til slutningen af måneden kan observatører på den nordlige halvkugle på en meget mørk himmel se zodiacallyset på den østlige himmel omkring 90-120 minutter før solopgang. Den hvidligt glødende kile af lys ser ud til at række op fra horisonten. Zodiacallyset kaldes sommetider det "falske" daggry, det er simpelthen sollys reflekteret fra bittesmå støvpartikler i det indre solsystem.

Fra vest til øst planeterne Jupiter, Saturn og Mars langs ekliptika midt i oktober 2018.

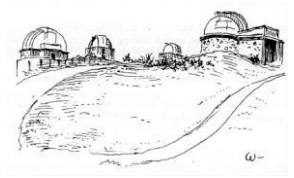

14. oktober. Saturn befinder sig lidt mindre end 2 grader syd for den tiltagende Måne på den sydvestlige himmel efter solnedgang. Parret står lige nord for "tepotten" i Skytten. Ligesom Jupiter præsenterede Saturn sig flot i år. Planeten er blevet mindre siden dens opposition sidst i juni måned, men du kan stadig se planetens ringe i et lille teleskop. Planeten skinner med en respektabel størrelsesklasse på +0.6, mere klart end nogen stjerne i den samme del af himlen. Ved midten af oktober går planeten ned omkring kl. 10 om aftenen, og det er den sidste måned du kan se Saturn, før den forsvinder for i år. Se også mod vest, hvor planeten Jupiter befinder sig og den rødorange Mars i øst, inden de ikke længere er synlige foreløbig.

16. oktober. Månen i første kvarter 18:02 UT.

18. oktober. Mars er blot to fingersbredder syd for Månen i syd. Mars fremviser et imponerende syn i år, ikke mindst for observatører på den sydlige halvkugle, men planeten bliver hurtig mindre og mere lyssvag. Den er imidlertid stadig klar nok til at tiltrække sig opmærksomhed. Når måneden begynder skinner Mars med størrelsesklasse -1.3 og forbliver det klareste objekt på den sydlige del af himlen. Ved slutningen af måneden er størrelsesklassen -0.6. Dens tilsyneladende størrelse falder fra 16" til 12" i løbet af måneden sammenlignet med størrelsen 24" ved oppositionen i slutningen af juli. Det er en udfordring at se detaljer på planeten i et teleskop, men nyd synet af planeten mens den bliver mindre synlig og bevæger sig østpå hver nat gennem stjernebilledet Stenbukken.

20. – 22. oktober. Hold udkig efter stjernes kudssværmen Orioniderne før daggry. En af de fineste af alle meteorsværme, som byder på op til 20-40 hurtige stjernes kud pr. time på den mørke himmel. Radianten for Orioniderne ligger tæt på Orions kølle, men du kan se stjernes kuddene overalt på himlen på begge halvkugler. Tidligt om morgenen fra kl. 3 lokal tid indtil daggry er det bedste tidspunkt til at observere sværmen. I år vil lyset fra den tiltagende Måne uheldigvis svække lyset fra de svageste stjernes kud især før midnat. Ligesom Aquariderne i maj er det rester af komet Halley, som rammer den øverste atmosfære, når Jorden passerer igennem området med rester fra kometen.

Placeringen af Uranus ved opposition 23.-24. oktober. Planeten befinder sig i den sydvestlige del af Vædderen lige øst for stjernen Omicron Piscium (Torcularis Septentrionalis)

23. – 24. oktober. Planeten Uranus når opposition denne dag og står op i øst, når Solen går ned i vest. Planeten har en diameter på blot 3.7" i et teleskop, og den lyser med en størrelsesklasse på 5.7, klar nok til at se uden optik, hvis du ved, hvor du skal lede efter den. Henimod slutningen af måneden vil du få det bedste indtryk af planeten omkring midnat. Uranus befinder sig i den sydvestlige del af stjernebilledet Vædderen lige øst for stjernen Omicron Piscium (Torcularis Septentrionalis).

24. oktober. Fuldmåne 16:45 UT.

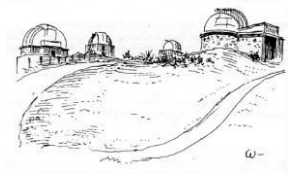
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

7. årgang nr. 10

26. oktober. På udkig efter Venus? Glem det. På denne dag når planeten nedre konjunktion, det punkt, hvor planeten er på samme side af Solen som Jorden, så lyset fra planeten går tabt i Solens lys. Planeten vil i den kommende tid langsomt dukke op på himlen før daggry og vil blive "morgenstjerne" i de næste adskillige måneder.

26. oktober. Månen befinder sig nærved stjernehopet Hyaderne i stjernebilledet Tyren fra de sene aftentimer indtil daggry.

Brian Ventrudo 2. oktober 2018

Oversat og bearbejdet af

Tom Rosenquist Jensen

2. oktober 2018